

Nekrologi

† **Franc Levec.** Dne 2. decembra je po dolgem trpljenju umrl Franc Levec, c. kr. dvorni svetnik in deželni šolski nadzornik v p., vitez reda železne krone III. vrste, častni meščan mesta Ljubljane ...

„Ljubljanski zvon“ žaluje za svojim prvim urednikom. Levec mu je ustvaril trdno podlago in mu določil smer v neposredno sedanost. Levčeve zasluge je dr. Prijatelj v svoji študiji o Janku Kersniku formuliral v krasnih besedah: „Vse, kar je slovenska Muza najboljšega producirala v tem obdobju, je izšlo v „Ljubljanskem zvonu“. Levec je bil mož prosvetljenega, uravnovešenega uma, finega estetičnega čuta in je razpolagal s posebno dovzetnim instinktom pri odkrivanju novih talentov, ki jih je umel v neprestanem pismenem kontaktu umno razvijati in voditi. O Janku Kersniku moramo direktno reči, da nam ga je podaril Levec ... Levec je storil prvi korak k revijalni obliki, v kateri sta seveda zavzela največ prostora ona dva predmeta, ki sta tvorila strokovno zanimanje urednika samega: jezik in literatura. Kar se prvega tiče, se mora reči, da nam je Levčev „Zvon“ najtrdnjše zasidral naš literarni jezik. Zanimanje za literarno zgodovino kot znanost pa je Levec pri nas naravnost ustvaril. Nihče ni bil bolj poklican v to. Franc Levec temelji kakor noben drugi Slovenec v osrčju našega plemena, njemu je znan vsak kulturni utrip našega naroda. Oni naš prvi preiskovatelj je, ki je premeril vso puščavo naše kulturne preteklosti, z ljubeznijo odkrivajoč vsako najmanjšo oazo, ki je osamljeno ozelenela. Levec je živa kronika slovenske kulture. Ljubezen za domačo književnost je on vzbudil med Slovenci, opozarjajoč v brezštevilnih nočih v „Zvonu“ na posamezne dragocene utripe slovenske psihe, na ta način oživljajoč vse kali slovenskega duha, iz katerih bi mogel nekoč nastati krepak slovenski kulturni organizem.“

Trajne so Levčeve zasluge za „Slovensko matico“. Petindvajset let je bil njen odbornik, skoro dvajset let je načeloval književnemu odseku in štirinajst let je kot predsednik uspešno vodil našo prvo književno organizacijo. Levec je preosnoval njen „Letopis“; z njim je pokazal, koliko morejo slovenski pisatelji svojega, izvirnega ustvariti v raznovrstnih strokah človeškega znanja. Letopis se je prelevil v Zbornik, nastale so nove knjižnice: Zabavna in Knezova, Prevodi iz svetovne književnosti; osnovala se je važna publikacija „Slovenska zemlja“, Štrekelj je dvignil bogate zaklade naše narodne pesmi, Glaser je napisal našo slovstveno zgodovino. Tako je Levec skrbel, da je bilo delovanje Matice vedno v tesni zvezi z idealnimi težnjami po splošnem napredku in vsestranskem razvoju naše književnosti. — Podal nam je v kritičnih izdajah Jurčiča, Erjavca, Levstika, Valjavca. Skoro nedogledna je vrsta Levčevih krasnih literarnih esejev, prepletenih z bogatimi spomini, ki bi zbrani v knjigi šele pokazali veličino njegovega petdesetletnega dela. Bil je več let predsednik Muzejskemu društvu za Kranjsko. Kot odličen učitelj slovenščine je znal v učencih vzbujati ljubezen do materinščine in slovstva. Ako kdo, je bil Levec poklican, da nam je uredil naš pravopis. Ljubil je šolstvo in učiteljstvo; njima je posvečal kot okrajni in deželni šolski nadzornik največjo skrb. — Z Levcem smo izgubili mnogostransko in nad vse delavnega kulturnega delavca!